

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA, STŘEDNÍ ŠKOLA,
CENTRUM ODBORNÉ PŘÍPRAVY
Budějovická 421, SEZIMOVO ÚSTÍ

Enviromentální vzdělávání, výchova a osvěta PROGAM ŠKOLY

DLOUHODOBÝ PROGRAM pro školní roky 2017/2018 až 2023/2024

Revize 1.9.2020

Dne: 1.9.2020

Schválila: *Doc. PhDr. Mgr. Lenka Hrušková, Ph.D.*

Zpracoval: *Mgr. Marie Blažková – koordinátor EVVO*

OBSAH

1	TVORBA DOKUMENTU.....	3
2	ÚČEL.....	3
3	PŮSOBNOST.....	3
4	DEFINICE POJMŮ.....	3
4.1	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO).....	3
4.2	Ekologická výchova.....	3
4.3	Formální vzdělávání.....	4
4.4	Informální učení.....	4
4.5	Vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR).....	4
4.6	Seznam použitých zkratk a pojmů.....	4
5	ÚVOD.....	5
5.1	Environmentální osvěta a environment.....	5
5.2	Roviny EVVO.....	5
6	CÍLE, ÚKOLY A METODIKA PRÁCE EVVO.....	6
6.1	Cíle práce v oblasti EVVO.....	6
6.2	Úkoly práce v oblasti EVVO.....	6
6.3	Metodika práce EVVO.....	6
7	KONCEPCE EVVO VE ŠKOLE.....	6
7.1	Priority školy ve výchově a vzdělávání.....	6
7.2	SWOT analýza EVVO naší školy.....	7
7.3	Zákony a zákonné normy vztahované k EVVO.....	8
8	EKOLOGICKÁ VÝCHOVA V ČINNOSTI ŠKOLY.....	8
8.1	Dlouhodobé cíle environmentálního vzdělávání a výchovy.....	8
8.2	Jednotlivé cíle realizace EVVO ve škole.....	9
8.3	Rozvojové cíle školy.....	10
8.4	Výuka.....	10
8.5	Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením a zaměstnanci školy.....	11
8.6	Strategický směr v EVVO.....	12
8.7	Dlouhodobý cíl EVVO na škole.....	12
8.8	Indikátory naplnění dlouhodobých cílů EVVO.....	12
8.9	Výstupy.....	13
8.10	Kompetence rozvíjené v EVVO.....	13
9	ZÁVĚR.....	14
10	INFORMAČNÍ ZDROJE A LITERATURA EVVO.....	15
10.1	Literatura.....	15
10.2	Ostatní informační zdroje.....	15
11	DOKUMENTY / ZÁZNAMY.....	15
12	OBCENÁ USTANOVENÍ.....	16
13	SEZNAM PŘÍLOH.....	16

1 TVORBA DOKUMENTU

Dlouhodobý školní program EVVO vznikl jako řídicí dokument školy, který upravuje povinnosti, doporučení, postupy a vize školy v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty. Tento dokument vytvořila školní koordinátorka EVVO Mgr. Marie Blafková s úpravou vedoucího ŠPP Mgr. Milošem Blechou.

2 ÚČEL

Účelem tohoto řídicího dokumentu je stanovit dlouhodobou strategii k realizaci EVVO na naší škole. Ta ve své podstatě vychází z metodického pokynu č.j. 16 745/2008-22 Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě (dále jen EVVO), kde stanoví doporučené postupy při jeho realizaci ve školách. Základní rámec pro EVVO vychází ze strategického dokumentu, Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR (dále jen SP EVVO ČR), který byl přijat usnesením vlády č. 1048/2000. SP EVVO ČR stanovuje cíle, nástroje a úkoly také pro cílovou skupinu „děti, mládež a pedagogičtí a odborní pracovníci“.

Cílem je poskytnout základní strategickou linii pro EVVO a určit jasné vymezení pro zpracování krátkodobého programu EVVO na daný školní rok.

3 PŮSOBNOST

Pravidla, postupy a odpovědnost pracovníků, uvedené v této směrnici, platí v celé organizaci VOŠ, SŠ, COP Sezimovo Ústí.

4 DEFINICE POJMŮ

4.1 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta vychází z anglického termínu environmentaleducation, kde environment znamená **životní prostředí** a education se chápe široce jako vzdělávání, výchova či osvěta všech typů cílových skupin, od nejmenších dětí po dospělé. Vzděláváním se rozumí zejména ovlivňování racionální stránky osobnosti. Výchovou působení na city a vůli. Osvětou se označují speciální způsoby předávání informací zejména dospělé populaci.

EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských zařízeních (**formální vzdělávání**), v rámci volnočasových aktivit (**neformální vzdělávání**) i v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců (**informální učení**) zaměřené na oblast životního prostředí. EVVO klade důraz především na poznávání životního (přírodního i umělého) prostředí (člověka), na uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí. EVVO dále souvisí nebo se významově překrývá s pojmy environmentální výchova, ekologická výchova, vzdělávání pro udržitelný rozvoj a dalšími.

4.2 Ekologická výchova

Do českých škol se výchova k ochraně přírody, a poté širěji pojatá výchova k péči o životní prostředí, prosazovala již od 70. let. V osmdesátých letech se ujalo označení ekologická výchova zdůrazňující uplatňování ekologických aspektů ve vzdělávání.

Ekologická výchova si klade za cíl probouzet v lidech zájem o přírodu a všechno živé. Učí vnímat v souvislostech, ve vzájemné harmonii používat cit i rozum, a chovat se

odpovědně ke světu, lidem a přírodě. Důležitá je vlastní zkušenost a prožitek, protože teprve to, co blíže poznáme, dokážeme lépe vnímat a účinně chránit. Důraz je proto kladen na přímý kontakt s přírodou a přírodními materiály.

4.3 Formální vzdělávání

Vzdělávání, které je realizováno ve vzdělávacích institucích, zpravidla ve školách. Jeho funkce, cíle, obsahy, organizační formy a způsoby hodnocení jsou definovány a vymezeny právními předpisy. Zahrnuje získávání na sebe zpravidla navazujících stupňů vzdělání (základního vzdělání, středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem, středního vzdělání s maturitní zkouškou, vyššího odborného vzdělání v konzervatoři, vyššího odborného vzdělání, vysokoškolského vzdělání), jejichž absolvování je potvrzováno příslušným osvědčením (vysvědčením, diplomem apod.).

4.4 Informální učení

Je chápáno jako proces získávání vědomostí, osvojování si dovedností a kompetencí z každodenních zkušeností a činností v práci, v rodině, ve volném čase – z interakcí se společností i přírodou. Zahrnuje také sebevzdělávání, kdy učící se nemá možnost ověřit si nabyté znalosti (např. televizní jazykové kurzy). Na rozdíl od formálního a neformálního vzdělávání je neorganizované, zpravidla nesystematické a institucionálně nekoordinované. Tento druh vzdělávání je z hlediska jeho zásadního významu pro další vývoj EVVO neopominutelný i ve školství.

4.5 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR)

Vedle EVVO se v současnosti formuje tzv. vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Vychází z principů udržitelného rozvoje a metodicky i svým zaměřením významně čerpá z oblasti environmentálního vzdělávání. Na mezinárodní úrovni je aktuálním rámcem pro rozvoj VUR Strategie EHK OSN (Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů) pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj, přijatá v roce 2005 ve Vilniusu. Na jejím základě byla přijata Strategii vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR (2008-2015).

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj je předpokladem k osvojení si takových způsobů myšlení, rozhodování a chování jedince, které vedou k udržitelnému jednání v osobním, pracovním i občanském životě.

4.6 Seznam použitých zkratk a pojmů

EVVO	- environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
VUR	- vzdělávání pro udržitelný rozvoj
GP	- garant procesu = obvykle majitel procesu
OS	- organizační směrnice
PQ	- příručka jakosti
PQMS/EMS	- představitel managementu kvality
QMS/EMS	- systém managementu kvality
Ř	- ředitel organizace
ŘA	- řídicí akt
VM	- vrcholový management
VOŠ, SŠ, COP	- Vyšší odborná škola, Střední škola, Centrum odborné přípravy Sezimovo Ústí, Budějovická 421
VÚ	- vedoucí úseku

5 ÚVOD

5.1 Environmentální osvěta a environment

Dnes se pro pojem environmentální osvěta, výchova, vzdělání používá zjednodušený a nepřesný pojem ekologická výchova. V environmentální výchově nejde jenom o pouhé získávání znalostí z různých oborů, ale o vytvoření rozumově, citově a mravně podloženého vztahu, který se má projevit nejen v názorech, ale především v jednání, návycích, činech a ve způsobu života.

Environment: suma (totalita) externích podmínek ovlivňujících život, vývoj a přežití organismu (UNSD, 2006).

Prostředí se skládá ze všech faktorů a jevů vně organismu, které na tento organismus působí (jde o faktory fyzikální, chemické, nebo biotické - jiné organismy). Současně ovšem pojem „prostředí“ do značné míry popírá, že by okolí organismu bylo založeno takto v podstatě geometricky. „Prostředí“ je nejen nositelem vztahů organismu k vnějším objektům, je také do značné míry součástí organismu samého, což platí také obráceně, souhrn všech organismů poskytuje svému prostředí neopomenutelné charakteristiky (Jančíková, 2005).

EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských zařízeních, zaměřené na poznání vztahu člověka a životního prostředí a na uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života. Představuje jeden z klíčových preventivních nástrojů ochrany životního prostředí a je jedním z prostředků k naplnění udržitelného rozvoje. Environmentální výchova je chápána nejen jako výchova k řešení problémů týkajících se životního prostředí, ale zejména jako výchova žáka k trvale udržitelnému rozvoji.

5.2 Roviny EVVO

Environmentální výchova má čtyři základní roviny :

- 1. Prostorová rovina** - propojení celého světa = změny globálního, regionálního i lokálního významu.
- 2. Časová rovina** - umožnění pochopení vztahu = minulost určuje naši přítomnost a přítomnost přinese důsledky v budoucnosti.
- 3. Rovina problémů** - pojmenování jednotlivých problémů, vysvětlení jejich vzájemného propojení.
- 4. Vnitřní rovina** - neexistuje žádný problém ve světě, který by neovlivnil vnitřní svět každého jednotlivce. Uvědomění si celého světa souvisí s uvědoměním si sebe samého.

Především velmi důležitá je v environmentální výchově zásada, že na problémy žáky upozorňujeme, vysvětlujeme jim je, ale hlavně přinášíme možnosti jejich řešení. Nikdy by neměly být předkládány katastrofické scénáře. Právě mladá generace musí být připravována řešit i to, co nyní ještě řešit neumíme.

Všeobecné podmínky pro EVVO stanovuje **zákon č. 17/1992 Sb.**, o životním prostředí:
§ 16: Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení

kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

§ 6: Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému.

Environmentální vzdělávání se na škole uskutečňuje nejen podle ŠVP, ale také podle plánů EVVO. Ty jsou zpracovávány jako dlouhodobé (společné se strategií rozvoje školy - tříleté), krátkodobé (většinou roční) a specifické (zahrnující aktuální projekt, oblast). Struktura dlouhodobého plánu obsahuje obecné a specifické cíle, projekty realizované, prohlubované i výhledově plánované.

6 CÍLE, ÚKOLY A METODIKA PRÁCE EVVO

6.1 Cíle práce v oblasti EVVO

Cílem práce v oblasti EVVO je zvýšení ekologického vědomí a ekologicky příznivého jednání nejen žáků, ale i pedagogů a ostatních zaměstnanců školy. Vybavit je nejen znalostmi, ale pomoci jim získat klíčové kompetence, které jim v praktickém životě pomohou žít v souladu s trvale udržitelným rozvojem na Zemi.

Cílem práce je stanovení dílčích cílů EVVO na škole:

- Ekologizace provozu školy – úspory energie, vody, třídění odpadů.
- Environmentální informace a osvěta – nástěnky, vitrína, webové stránky školy.
- Podpora aktivit mládeže blízkých přírodě – sportovně turistické kurzy, exkurze.
- Péče o přírodní prostředí – zeleň ve škole i v okolí školy.
- Úsilí o kvalitu mezilidských vztahů mezi žáky, pedagogy i rodiči – snaha o vytváření celkově dobré atmosféry ve škole, pozitivního klimatu při vyučování i akcích mimo školu.
- Zkvalitnění environmentální výchovy při mimoškolních činnostech – Domov mládeže.
- Zařazení témat EVVO do výuky jednotlivých předmětů.
- Na všech úsecích školy působit na žáky, pedagogické pracovníky i ostatní pracovníky na základě vypracovaného Dlouhodobého plánu EVVO.

6.2 Úkoly práce v oblasti EVVO

V oblasti EVVO je nutné i nadále ve stanovených intervalech:

1. Zkompletovat poznatky v oblasti environmentální výchovy a osvěty v prostředí školy.
2. Zpracovat literární rešerši ve vztahu k tématu „Dlouhodobý plán EVVO“.
3. Vypracovat Dlouhodobý plán EVVO dané školy.

6.3 Metodika práce EVVO

Metodika práce musí ctít zásady vědeckého přístupu, provést sekundární analýzu knih, výzkumů, metodických prací a webových stránek zabývajících se tematikou environmentální výchovy a osvěty v prostředí školy a dlouhodobého plánu EVVO.

7 KONCEPCE EVVO VE ŠKOLE

7.1 Priority školy ve výchově a vzdělávání

V rámci hlavní činnosti se škola mj. zaměřuje na:

- environmentální výchovu,
- práce s výpočetní a komunikační technikou,

- sportovní výchovu,
- sportovní kurzy,
- tělesnou výchovu,
- nabídku volitelných předmětů,
- integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- integrace žáků s tělesným postižením.

7.2 SWOT analýza EVVO naší školy

Pro stanovení strategie v oblasti EVVO byla zpracována SWOT analýza s těmito výsledky:

Silné stránky (Strengths) - co se nám daří, na čem můžeme stavět:

- Kladná image školy, je zajímavá pro rodiče a žáky.
- Vedení školy nakloněno myšlence vzdělávání žáků v oblasti ochrany přírody.
- Třídění papíru, plastu a dalšího odpadu zde má tradici.
- Koordinátor EVVO.
- Dobrá spolupráce pedagogů.
- Projektové vyučování.
- Zaveden povinný předmět ve druhém ročníku pro všechny žáky školy: Biologie a základy ekologie.
- Biologická učebna s pomůckami.
- Umístění budovy školy - dostupnost přírody.
- Neustále je dbáno na školní hygienu – třídy jsou řádně větrány a jejich prostředí udržováno v čistotě.
- Soustavně je zvelebováno vnitřní a vnější prostředí školy, v areálu školy je mnoho zeleně.

Slabé stránky (Weaknesses) - co se nám nedaří, jaké máme problémy:

- Neochota některých pedagogů.
- Děti nemají vybudovaný vztah k ochraně přírody.
- Bufet - prodej nezdravých produktů.
- Žáci neudržují pořádek ve třídách a dalších částech školního areálu.
- Malé množství celoškolských projektů.

Příležitosti (Opportunities) - co bychom mohli pro rozvoj EVVO využít:

- Širší spolupráce s obcí.
- Příchod nových pedagogů nadšených pro myšlenku ochrany přírody.
- Spolupráce s místními ekologickými organizacemi.
- Zapojení do projektů a programů zaměřených na EVVO.
- Získávání financí z projektů.
- Využívat grantové programy.
- Spolupráce s jinými školami.
- Kvalitně vypracovaný ŠVP.
- Podporovat ve škole zdravé stravování.
- Využívat pro výuku okolní přírodní lokality.
- EVVO je součástí koncepce rozvoje školy.
- Častěji zařazovat projektovou výuku.
- Oslovovat sponzory.
- Zvýšit prestiž školy.

Ohrožení (Threats) - co by mohlo ohrozit realizaci EVVO ve škole:

- Celkový úbytek žáků na škole.
- Nedostatek financí v rozpočtu školy.
- Nepochopení našich záměrů ze strany rodičů, kraje či obce.
- Odchod nadšených pedagogů.
- Příchod nových pedagogů – nesehranost týmu.
- Syndrom vyhoření.
- Formálně vypracovaný ŠVP.
- Změny ve vedení školy.
- Malý zájem veřejnosti o ekologii, nezájem o informace v této oblasti.
- Časová náročnost.
- Bezohledné chování dětí k přírodě.
- Nepochota žáků zapojovat se do projektů nejen s environmentální tematikou.
- Nižší hodinové dotace předmětů týkajících se EVVO.
- Velký vliv počítačů na zájmy dětí.
- Destruktivní sklony žáků.
- Nezájem žáků.

7.3 **Zákony a zákonné normy vztahované k EVVO**

Cílem práce v oblasti EVVO je zvýšení ekologického vědomí a ekologicky příznivého jednání

Životní prostředí

17/1992 Sb.

Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky pro existenci organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Životní prostředí člověka je zvláštní v tom, že je to časoprostorový systém, tvořený integrujícími prvky přírody abiotické i biotické s prvky socioekonomickými.

Zákon o ochraně přírody a krajiny

114/92 Sb.

Účelem zákona je přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji.

Právo na informace o životním prostředí

123/1998 Sb.

1) Zákon upravuje

- a) podmínky výkonu práva na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, jimiž disponují orgány státní správy, orgány územní samosprávy a jimi zřízené, řízené nebo pověřené právnické osoby,
- b) přístup veřejnosti k informacím o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, jež mají tyto orgány k dispozici, a stanoví základní podmínky, za nichž jsou takové informace zpřístupňovány.

8 EKOLOGICKÁ VÝCHOVA V ČINNOSTI ŠKOLY

8.1 Dlouhodobé cíle environmentálního vzdělávání a výchovy

Cíle, které si naše škola klade v rámci environmentálního vzdělávání, musí reálně působit na životní styl žáků, ale také pedagogů a ostatních zaměstnanců školy. Prolínají se s celkovou koncepcí rozvoje VOŠ, SŠ a COP Sezimovo Ústí, a dále pak s dlouhodobými i krátkodobými plány školy a s dalšími aktivitami školy i obce.

1. Chceme působit na utváření životních hodnot a životního stylu žáků školy prostřednictvím budování pocitu odpovědnosti vůči svému životnímu prostředí a bezprostřednímu okolí.
2. Abychom mohli více rozumět přírodním zákonitostem, musíme aktivně prohlubovat své znalosti o přírodě, a dále pak zvyšovat své ekologické povědomí. Uvědomujeme si potřebu a význam trvalého vzdělávání v environmentální výchově v rámci DVPP.
3. Rádi bychom se zapojovali do celostátních i regionálních projektů, spolupracovali s neziskovými organizacemi, které také aktivně působí v environmentální výchově.
4. Klademe si za cíl, prostřednictvím výchovy k ochraně přírody, působit skrze učitele na žáky naší školy.

8.2 Jednotlivé cíle realizace EVVO ve škole

- Poskytovat potřebné znalosti a dovednosti, které žákům umožní získávat informace o vztazích člověka k přírodě a životnímu prostředí.
- Učit se chápat a hodnotit závažnost různých situací, uvažovat o důsledcích vlastního jednání.
- Vést žáky k postupnému chápání vztahů a souvislostí, nikoli trvání na nesystémových znalostech.
- Rozvíjet ekologickou etiku. Probouzet citové vztahy žáků k prostředí, ve kterém žijí a kterým jsou ovlivňováni.
- Rozvíjet mezilidské vztahy (mezi spolužáky, mezi žáky a učiteli, ke škole, rodině, komunitě) na principech vzájemného porozumění, tolerance, odlišnosti lidských hodnot.
- Vytvářet hodnotové orientace prostřednictvím oblastí environmentální výchovy, výchovy demokratického občana, interkulturní výchovy, mediální výchovy, osobnostní a sociální výchovy, včetně výchovy estetické a zejména výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
- Učit se aktivnímu poznávání a vykonávání činností v prostředí v souladu s ekologickými zásadami.
- Vytvářet předpoklady k předcházení negativních jevů (proti konzumnímu způsobu života, užívání návykových látek).
- Pochopit základní princip udržitelného rozvoje – vztahů jednotlivce a společnosti k přírodnímu, ekonomickému a sociálnímu prostředí.
- Porozumět nutnosti společného řešení ekologických, ekonomických a sociálních problémů společnosti.
- Navazovat spolupráci s ekologickými institucemi.
- V oblasti postojů vést žáky k odmítání lhostejných nebo negativních projevů k životnímu prostředí.
- Různými formami výuky (projekty) si připomínat významné světové dny týkající se životního prostředí.
- Průběžné doplňování vzdělání koordinátora EVVO.

Jednotlivé cíle budou každoročně konkretizovány v plánu environmentální výchovy pro daný školní rok. Konkrétní a dlouhodobé cíle jsou průběžně vyhodnocovány.

8.3 Rozvojové cíle školy

Snažit se získat finanční podporu na zvyšování kvality ve vzdělávání a modernizaci vzdělávacího procesu. Prostředky se budeme snažit získat ve spolupráci se zřizovatelem z fondů EU i rozpočtu zřizovatele, dále pak z podpor neziskových ekologických organizací.

8.4 Výuka

Cílem práce v oblasti EVVO je zvýšení ekologického vědomí a ekologicky příznivého jednání. Výuka biologie a ekologie probíhá ve 2. ročníku všech studijních oborů v dotaci jedné hodiny týdně podle ŠVP. Žáci tuto výuku ukončují závěrečnou projektovou prací. Podpůrné předměty projektu jsou: ICT, ČJ, AJ, NJ, EV, ZT, D, M, F, ÚSP, TSP a OV.

Projekt zahrnuje širokou škálu podnětů, kterými by se žák mohl zabývat. Lze ho zpracovat jako pohled jedince na nakládání s odpady v místě bydliště, nebo seznámení se s chráněnými územími v regionu a s nástroji společnosti na ochranu životního prostředí. Žák může na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhnout řešení vybraného environmentálního problému. Projekt má být zpracován na počítači, přičemž lze využívat internet jako informační zdroj (oblast vzdělávání v ICT), je důležitá forma zpracování (jazykové a estetické vzdělávání), případné využití cizojazyčných informačních zdrojů (jazykové vzdělávání), statistické zpracování (matematické vzdělávání), získání historických údajů (společenskovední vzdělávání) a údajů o chemických látkách (přírodovědné vzdělávání). Dále je možné zpracovat údaje o vlivu životního prostředí na člověka (vzdělávání pro zdraví).

Výuka je doplňována:

I.

- Zařazováním dlouhodobých i krátkodobých projektů.
- Zařazováním besed s odborníky.
- Výukovými videokazetami.
- Výukovými programy pro PC.
- Internetem ve všech učebnách ICT a odborných pracovnách.
- Exkurzemi.
- Pobyty v přírodě.
- Sportovními kurzy.
- Výukovými programy na interaktivních tabulích.
- Průřezové téma se zapojením předmětů – biologie a ekologie, fyzika, chemie, společenská nauka, teorie sportovní přípravy, tělesná výchova a cizí jazyk.

II. Zdravá výživa, zdravý způsob života

- Zařazení témat zdravé výživy v plánech učiva biologie a ekologie, tělesné výchovy, teorie sportovní přípravy a dalších.
- Zařazení témat protidrogové prevence do všech oborů vzdělávání – školní plán protidrogové prevence.
- Pěstování správných hygienických návyků při všech činnostech ve škole i při volnočasových aktivitách.
- Mimoškolní, volnočasové pohybové a sportovní aktivity – zajišťují vychovatelé v rámci kroužků.

III. Krátkodobé projekty

- Den Země
- Den vody
- Den stromu

IV. Exkurze

Jsou organizovány v rámci činnosti tříd.

- Beseda s environmentální tematikou ve spolupráci s Energy Centrem České Budějovice, Cassiopeia České Budějovice, Asociací Elektromobility ČR a EVVA.
- Exkurze do Botanické zahrady v Průhonicích.
- Exkurze do ČOV v Táboře.
- Exkurze do třídíren odpadů v Jihočeském kraji.

V. Péče o prostředí ve škole a okolí

- Péče o vysazené stromy a keře.
- Péče o travnaté plochy.
- Květinová výzdoba ve třídách, na chodbách, okolí školy a domovech mládeže.
- Využívání přírodních materiálů při výzdobě školy.
- Udržování pořádku ve škole a okolí.

VI. Sběrové aktivity

- Třídění odpadu ve škole, na domovech mládeže a v areálu školy – na chodbách školy a domovech mládeže jsou rozmístěny kontejnery na PET a papír.

VII. Spolupráce

- Se středisky ekologické výchovy: Cassiopeia České Budějovice, Energy Centrum České Budějovice, Planeta Země 3000 a EVVA v Táboře

VIII. Nástěnky a výstavy s ekologickou tematikou

- Tematické výstavky ve vitrínách na chodbách školy (houby, byliny, dřeviny....)
- Výstavky krátkodobých i dlouhodobých projektů žáků.
- Nástěnka u bufetu s EVVO tematikou, která je pravidelně obměňována.

8.5 Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením a zaměstnanci školy

Funkce koordinátora EVVO byla ustanovena od 1. 9. 2007 na základě metodického pokynu MŠMT k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních č. j. 32338/2000-22.

Činnost koordinátora EVVO:

- Sestavuje dlouhodobý plán EVVO za podpory vedení školy a ve spolupráci s ostatními členy pedagogického sboru.

- Vypracuje roční plán EVVO, který vychází z dlouhodobého plánu.
- Zpracuje zprávu o plnění ročního plánu EVVO za uplynulý školní rok.
- Spolupracuje s centry ekologické výchovy a dalšími subjekty zabývající se životním prostředím, přispívá k využívání jejich nabídek pro EVVO.
- Organizuje akce a projekty zaměřené na environmentální vzdělávání.
- Napomáhá se zařazením průřezového tématu Environmentální výchova do ostatních předmětů.
- Účastní se různých forem dalšího vzdělávání v oblasti EVVO se souhlasem ředitele školy.
- Zajišťuje vybavenost školy učebními pomůckami potřebnými k EVVO.
- Podílí se na propagaci školy v oblasti EVVO.
- Podněcuje kontakty s rodiči a s dalšími subjekty v oblasti péče o životní prostředí.
- Podněcuje a organizačně přispívá k ekologizaci provozu školy, školského zařízení (formou šetření energií, tříděním odpadů, péčí o zeleň atd.).
- Pro tuto funkci absolvuje specializační studium.

8.6 Strategický směr v EVVO

1. Postupné osvojování spoluzodpovědnosti za přírodu na všech úrovních – naučit žáky, pedagogy a ostatní pracovníky školy třídit odpad, vést ke zdravějšímu životnímu stylu, šetření vodou, materiály a energiemi.
2. Začlenit environmentální výchovu do ŠVP prostřednictvím projektů, integrací do předmětů a jednorázových akcí.

8.7 Dlouhodobý cíl EVVO na škole

1. Zvýšit efektivitu hospodaření s energiemi, vodou a praktickými kroky vést k ekologizaci provozu školy.
2. Rozvinout spolupráci v péči o čistotu životního prostředí na všech úrovních – žák, rodiče žáka, učitel, vedení školy, ostatní zaměstnanci.

8.8 Indikátory naplnění dlouhodobých cílů EVVO

Provoz objektů školy:

- budovy školy a školního stravování – Budějovická 421, Sezimovo Ústí II
  - Domov mládeže, tělocvična - Lipová 499, Sezimovo Ústí II
  - objekt OV (dílno) – Dukelská 639, Sezimovo Ústí II
- Sledování úspor energií ve všech objektech školy – Škola, Domov mládeže, kuchyň a jídelna, dílny, tělocvičny, posilovna,
  - provoz školy je šetrný k životnímu prostředí,
  - okolí školy je čisté a upravené,
  - třídění PET a papíru,
  - snížení produkce odpadů a odpadků,
  - snížení spotřeby vody, tepla a elektřiny ve všech objektech školy,
  - spolupráce s místními ekologickými organizacemi,

výstupy prezentované na webových stránkách a nástěnkách.

8.9 Výstupy

I. Třídíme odpad

- osvěta třídění ve škole (jednotlivé ročníky, poučí třídní učitel),
- rozmístění eko – nádob v objektech školy,
- zajištění průběžného vysypání tříděného odpadu do kontejneru školy,
- monitoring třídění odpadů.

II. Šetříme vodou a energiemi

- dokumentace, nástěnky, články, pracovní listy, webové stránky školy, monitoring spotřeby vody a elektřiny (kontrola kapajících kohoutků, zhasínání ve školních prostorách o přestávkách a po vyučování).
- Výměna zářivek za úsporné osvětlení.

III. Integrujeme EVVO do předmětů

- témata EVVO jsou součástí tematických plánů jednotlivých předmětů – biologie a ekologie, chemie, společenská nauka, teorie sportovní přípravy, cizí jazyk a tělesná výchova.

IV. Nástěnky na chodbách

- samostatné práce studentů prezentované na nástěnce školy,
- dokumentace a metodický materiál.

V. Prostředí školy a ochrana přírody

- péče o vnitřní prostředí školy (květiny),
- zkrášlování okolí školy, péče o zeleň a přírodu kolem nás,
- průběžný monitoring hygieny ve škole.

VI. Exkurze

- exkurze s přírodovědnou a EVVO tematikou.

8.10 Kompetence rozvíjené v EVVO

Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální:

- aktivně využívat kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje pro řešení problémů životního prostředí,
- hledat různé varianty řešení problémů životního prostředí,
- schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím.

Pracovní kompetence, v rámci odborných kompetencí (ve středním odborném vzdělávání):

- osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě,
- uplatňovat principy udržitelného způsobu života v občanském a pracovním jednání (odpovědně a ekonomicky nakládat s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí).

Kompetence občanské:

- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, chápat příčiny a následky jejich poškozování, rozumět jedinečnosti svého regionu a jeho potřebám,
- uvažovat v souvislostech, vnímat závislost rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí, porozumět zákonitostem biosféry, ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa, problémům životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a jejich příčinám,
- orientovat se ve vývoji vztahu člověka a přírody a poučit se z problémů životního prostředí od minulosti až po současnost a v tomto kontextu pak uvažovat o budoucnosti,
- odpovědně jednat vůči přírodě a prostředí v každodenním životě a aktivně a kvalifikovaně se účastnit ochrany životního prostředí včetně zapojení do souvisejících veřejných diskusí a rozhodovacích procesů o využívání krajiny,
- projevovat pokoru, úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat svébytnou hodnotu a krásu přírody a krajiny, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě.

9 ZÁVĚR

Snažit se získat finanční podporu na zvyšování kvality ve vzdělávání a modernizaci vzdělávacího procesu. Prostředky se budeme snažit získat ve spolupráci se zřizovatelem z fondů EU i rozpočtu zřizovatele. Dále budeme využívat možnosti neziskových ekologických organizací k zajištění besed pro žáky, exkurzí do ekologických provozů a dalšího vzdělávání koordinátora EVVO na škole.

Ekologie je v dnešní době velmi frekventovaným pojmem. Každý ji zná a mnozí ji považují za užitečnou, ačkoli někteří ani přesně nevědí, co termín ekologie vlastně obnáší. Ekologie má nespočet definic, které kdy byly navrženy. Ekologii (původně německy Ökologie) definoval

jako první v roce 1866 Ernst Haeckel, následovník Charlese Darwina, jako „*komplexní vědu zabývající se vztahy organismů k prostředí*“ (Townsend a kol., 2010).

Ale ekologie není snadná věda, má svoje nuance a svou komplexnost. Musí pracovat s výjimečností každého z těch mnoha milionů různých druhů, s mnoha miliardami geneticky odlišných jedinců, a přitom všichni žijí v rozmanitém a neustále se měnícím světě (Townsend a kol., 2010).

Proto je naším úkolem přenést zodpovědnost za životní prostředí na budoucí generace, kdy v tomto má formou osvěty působit především rodina, ale následně také škola, zájmové kroužky a ekologické organizace. Do podvědomí lidí, a především dětí, je nutné vtisknout potřebu ochrany životního prostředí a poukázat na možné dopady neekologického chování naší společnosti.

10 INFORMAČNÍ ZDROJE A LITERATURA EVVO

10.1 Literatura

- BRANIŠ, M. *Základy ekologie a ochrany životního prostředí*. Praha: Informatorium, 1997.
- HENDL, J. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-549-3.
- KVASNIČKOVÁ, D. *Základy ekologie*. Praha: Fortuna, 2004.
- JANČÍKOVÁ P., *Biologie a ekologie*. Skripta k učení. Tábor: COP, 2005.
- METODICKÝ POKYN MŠMT k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních. Praha: MŠMT, 2001, Č.j. 32 338/2000-22.
- METODICKÝ POKYN MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO). Praha: MŠMT, 2008. Č. j. 16745/2008 – 22.
- Sborník školních programů EVVO. SSEV Pavučina 2007.
- TOWNSEND, R., C., BEGON, M., HARPER, L., J. *Základy ekologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. ISBN 978-80-244-2478-1.
- VÝROČNÍ ZPRÁVA 2010/2011 VOŠ, SŠ A COP Sezimovo Ústí. Sez. Ústí: 2010.

10.2 Ostatní informační zdroje

- CENIA. Česká informační agentura životního prostředí. *Environmentální vzdělávání*. <online>, 2010. <cit. 25. října 2011>. Dostupný na [www:< http://www.cenia.cz/web-pub2.nsf](http://www.cenia.cz/web-pub2.nsf).
- VSERS. Studijní materiály. *Dlouhodobý plán EVVO ZŠ a MŠ*. <online>, 2011. <cit. 28. října 2011>. Dostupný na <http://www.vserts.cz/granty/course/view.php?id=41>.
- ZKOLA. Informační a vzdělávací portál školství Zlínského kraje. <online>, 2003. <cit. 28.října2011>. Dostupný na <http://www.zkola.cz/zkedu/rodiceaverejnost/environmentalnivzdelavanivychovaosvetacilievvo/Default.aspx>. ISSN 1807-9974.

11 DOKUMENTY / ZÁZNAMY

Pokud není upraveno jiným závazným předpisem, jsou dokumenty a záznamy vzniklé z realizace této organizační směrnice archivovány po dobu minimálně 3 roků po ukončení jejich platnosti.

12 OBECNÁ USTANOVENÍ

Školní řád je závazný pro všechny žáky školy a pedagogické pracovníky VOŠ, SŠ, COP Sezimovo Ústí i pro externí či smluvní vyučující.

Zjištěné nedostatky postupu a podněty ke zlepšování procesu, který je stanoven touto Směrnicí- Školním řádem oznamte ZŘ pro teoretické vzdělávání.

Přezkoumání efektivity a účinnosti procesu, který je stanoven touto směrnicí a jejího souladu s ostatními standardy probíhá prostřednictvím interních auditů.

Nabytím účinnosti této organizační směrnice měním částí textu OS 75/22/08 ze dne 1.2.2009.

Nařizuji vedoucím úseků teoretického vzdělávání a praktického vyučování seznámit a proškolit své podřízené nejpozději do 10 dnů od nabytí účinnosti Školního řádu.

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1 : F001 - Rozdělovník a protokol o předání a stažení dokumentu